

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SPORTO ĮSTATYMO
NR. I-1151 23 IR 25 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-935“
PROJEKTO (toliau – Projektas) (TAP-22-907; TAIS NR. 22-2943(2))

2022-05-25 Nr. NV-1457

Vilnius

Projekto rengėjas - Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Projekto tikslas. Pateikti Vyriausybės išvadą Lietuvos Respublikos Prezidento pateiktam Sporto įstatymo Nr. I-1151 (toliau – Įstatymas) 23 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-935 (toliau – Įstatymo projektas), kuriuo, siekiant nustatyti sportininkams su negalia ir jos neturintiems, lygias sąlygas gauti valstybines premijas (toliau – premijos) ir rentas, siūloma: 1) įtvirtinti pareigą Vyriausybei patvirtinti premijų dydžio nustatymo metodiką, pagal kurią už Įstatyme nurodytus laimėjimus ir nustatytus kriterijus būtų skiriama premija; taip pat atlikti redakcinius pataisymus; 2) skirti rentą ir 3 vietas paralimpinių ir kurčiųjų žaidynių laimėtojams.

Dabartinė situacija. Premijos:

- Įstatyme nustatyta, kad valstybė užtikrina lygiateisiškumo principo įgyvendinimą ir skatina sportininkus už pasiektus sporto laimėjimus, atsižvelgdama į skirtingą atrankos varžybų, kvotų šalims sistemą, varžybų rangą, šalių ir dalyvių skaičių sporto varžybose. Premijų dydžiai nustatyti Vyriausybės nutarime. Jos skiriamos už olimpinių žaidynių 1–8, pasaulio ar Europos čempionatų 1–3, į paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programą įtrauktos rungties pasaulio ar Europos neįgaliųjų čempionatų 1–3, paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių 1–4, specialiosios olimpiados žaidynių 1–3, universiados 1–3 vietas. Premijų dydžiai sportininkų su negalia ir jos neturintiems skiriasi. Premija skiriama jeigu už Įstatyme nurodytų sporto varžybų sporto rungtyje, kurioje buvo pasiektas laimėjimas, varžėsi ne mažiau kaip 16 valstybių atstovai (ši sąlyga netaikoma į olimpinių, paralimpinių ar kurčiųjų arba specialiosios olimpiados žaidynių programas įtrauktoms rungtims) ir laimėjimas buvo pasiektas nurungiant ne mažiau kaip 1/3 varžovų.
- Vyriausybė 2022 m. gegužės 4 d. priėmė nutarimą Nr. 468, kuriuo padidino premijų sportininkams ir jų treneriams dydžius už paralimpinių ir kurčiųjų žaidynių 1–4 vietas, juos nustatant pusės atitinkamai už olimpinių žaidynių 1–4 vietas dydžio. Taip pat apsispręsta etapais suvienodinti į olimpinių, paralimpinių ir kurčiųjų žaidynių programas įtrauktų rungties aukšto meistriškumo sporto varžybų (olimpinės, paralimpinės, kurčiųjų žaidynės, pasaulio, Europos čempionatai) valstybės premijų dydžius už to paties lygmens pasiekimus, prieš tai Įstatyme įtvirtintus kriterijus dėl varžovų dalyvavimo rungtyje, kuris ir diferencijuotų nustatytus vienodus premijų dydžius (nuo 2022 m. liepos 1 d. Vyriausybės nutarime premijų dydžiai būtų suvienodinti sportininkams su negalia ir jos neturintiems už pasaulio ir Europos čempionatuose pasiektus laimėjimus, o nuo 2025 m. sausio 1 d. - už olimpinių, paralimpinių ir kurčiųjų žaidynių, nustatant šiuo metu galiojantį dydį už paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių 1–4 vietas).
- 2019 m. valstybės premijoms skirta 109 tūkst. Eur, iš jų neįgaliųjų – 60,4 tūkst. Eur. 2020 m. valstybės premijoms buvo skirta 12,3 tūkst. Eur (dėl Covid-19 buvo atšauktos dauguma varžybų). 2021 m. valstybės premijoms išmokėti skirta 549,9 tūkst. Eur, iš jų neįgaliųjų sportininkų premijoms - 182,3 tūkst. Eur. 2022 m. valstybės premijoms numatyta 1 mln. Eur.

Rentos sportininkams:

- Įstatyme nustatyta, kad baigus karjerą sportininkai (olimpinių žaidynių 1–3, į olimpinių žaidynių programą įtrauktos rungties pasaulio čempionatų 1, paralimpinių, kurčiųjų žaidynių, kai yra vykdomos atrankos varžybos ir yra kvotų šalims sistema, 1, 2 vietų laimėtojai arba, kai nėra vykdomos atrankos varžybos arba nėra taikoma kvotų šalims sistema, 1 vietos laimėtojai) turi teisę gauti rentą. Rentos dydis - 27 bazinės socialinės išmokos (toliau – BSI) dydžio (taikant 46 BSI – 1242 Eur). Rentas šiai dienai skiria Ministerija, moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (toliau – Fondas). Nuo 2022 m. liepos 1 d. skirs Nacionalinė sporto agentūra, mokės

Fondas. Balandžio mėn. Fondo pateiktais duomenimis, sportininkų rentas gavo 174 sportininkai. Vidutinė renta sudarė 1 954,2 Eur.

Projekto esmė. Siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projektui, tačiau pasiūlyti Seimui:

- **tobulinti Įstatymo projektu pateiktą pasiūlymą dėl premijų,** t.y. išbraukti nuostatą, kuria siūloma pavesti Vyriausybei tvirtinti premijų dydžio nustatymo metodiką, pagal kurią sportininkams ir jų treneriams už Įstatyme nurodytus aukšto meistriskumo sporto laimėjimus būtų skiriamos premijos. Kartu pažymėti, kad Vyriausybė jau padidino premijų sportininkams ir jų treneriams dydžius už paralimpinių ir kurčiųjų žaidynių 1–4 vietas, juos nustatydamą pusės atitinkamai už olimpinių žaidynių 1–4 vietas dydžio. Taip pat buvo apsispręsta etapais suvienodinti premijų dydžius turintiems negalia ir neturintiems negalios sportininkams bei jų treneriams už to paties lygmens iškovotas vietas ir kartu Įstatyme nustatyti kriterijų dėl 12 varžovų dalyvavimo į olimpinių, paralimpinių ar kurčiųjų žaidynių programas įtrauktoje rungtyje, siekiant diferencijuoti premijų dydžius dalyvaujant mažesniai, nei nustatyta, varžovų skaičiui. Nuostatos dėl kriterijaus jau įtrauktos į parengtą Įstatymo projektą.
- **nesvarstyti Įstatymo projektu pateikto pasiūlymo dėl rentos skyrimo 3 vietas paralimpinių ir kurčiųjų žaidynių laimėtojams.** Šiuo metu veikianti valstybinių pensijų sistema apima įvairias profesines ir socialines grupes, kurioms valstybinės pensijos skiriamos skirtingomis sąlygomis ir mokamos skirtingo dydžio, dėl to valstybinių pensijų sistema yra nenuosekli. Teikiamas siūlymas fragmentiškas, juo sisteminės valstybinių pensijų sistemos problemos nesprenžiamos. Siekdamą užtikrinti nuoseklų valstybinių pensijų sistemos tobulinimą, Vyriausybė 2022 m. I ketv. pradėjo vykdyti Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 3.3.9 veiksmą „sistemiškai peržiūrėti teisės aktus, reglamentuojančius valstybines pensijas, rentas, kompensacines išmokas“, kurį įgyvendinus Seimui iki 2023 m. II ketv. bus pateikti sisteminiai siūlymai dėl valstybinių pensijų ir kitų iš valstybės biudžeto mokamų pensinio pobūdžio išmokų sistemos tobulinimo.

Atitiktis Vyriausybės programai. Tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina, tačiau siejasi su tam tikromis Vyriausybės programos projekto „Fizinį aktyvumą ir aukštą meistriskumą užtikrinanti sporto sistema“ nuostatomis.

Derinimas. Projektas suderintas su Finansų ministerija ir patikslintas įvertinus Teisingumo ir Socialinės apaugos ir darbo ministerijų pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Dalykinio vertinimo išvada: *Dėl Projekto 1 p.:*

- patikslinti kokioms konkrečiai turinčioms negalia sportininkų grupėms ir už kokias varžybas bus suvienodinamos premijos, nes tai palies tik į paralimpinių ir kurčiųjų žaidynių programą įtrauktas rungtis, o rašoma apie negalia turinčius sportininkus. Taip pat, jei patikslintame Projekte bus detalizuojama apie numatomus Vyriausybės 2022 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 468 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. rugpjūčio 16 d. nutarimo Nr. 927 „Dėl Valstybės premijų už pasiektus aukšto meistriskumo sporto laimėjimus sportininkams ir jų treneriams dydžių nustatymo ir Valstybės premijų už pasiektus aukšto meistriskumo sporto laimėjimus sportininkams ir jų treneriams skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimus, siūlytina paminėti ir apie kitus jame numatomus sprendimus dėl premijų suvienodinimo nuo 2022 m. liepos 1 d.;

- įvertinti ar nereikia tikslinti 2025 m. premijoms reikalingo lėšų poreikio, atsižvelgiant į nuo 2022 m. birželio 1 d. įsigaliosiantį padidintą BSI (46 Eur). Taip pat nurodyti reikalingą lėšų poreikį 2022 m. antrą pusmetį ir 2023 m., atsižvelgiant į numatomus sprendimus dėl valstybės premijų suvienodinimo nuo liepos 1 d.

Siūlytume Projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ir patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės ir Socialinės politikos grupių pateiktas pastabas ir pasiūlymus.